

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IX. Utrùm in actibus Voluntatis Divinæ detur ordo prioritatis, &
posterioritatis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

etiam praequiri Scientiam Visionis absolutam illius augmenti. Patet, quia illud augmentum per tale decretum accipit futuritionem; siquidem implicat, quod Deus aliquid efficaciter decernat, & hoc non sit; sed res sic in futuritione cognoscitur per huiusmodi scientiam; ergo sic cognoscitur illud augmentum, non solum abstractivè in ipso decreto, sed etiam intuitivè in se, cum sit prout sic cognoscibile.

145. Dico 3. Si Christus Dominus fuit causa exemplaris, & meritoria nostrae praedestinationis, ideoque fuit prius praedestinatus, nostra praedestinatio praequiri Scientiam visionis absolutam Christi Domini, & illius meritorum. Probatur, quia causa, tam physica, quam moralis, semper est prius existens, & ut talis cognoscitur à Deo, quam effectus; sed Christus Dominus, ut supponimus, & illius merita sunt causa efficiens, & moralis nostrae praedestinationis; movent enim Deum ad intendendam efficaciter nostram gloriam per talia media, sicque sunt causa meritoria, quod est esse causa efficiens moralis; ergo prius existunt, & prius à Deo cognoscuntur; sed non cognoscuntur per aliquam ex aliis Scientiis, ut patet; ergo per scientiam visionis absolutam; consequenterque hac praequiritur.

146. Dico 4. Si in praedestinatione decretum intendens nostram gloriam est prius decreto eligente media, hoc praesupponit necessariò Scientiam visionis absolutam illius; imò & ipsius gloriae. Probatur prima pars, quia decretum intendens gloriam in eodem signo, quo est, cognoscitur à Deo scientià visionis absolutam, cum sit pro eo signo sic cognoscibile; alioqui aliquid daretur cognoscibile, & à Deo non cognitum; sed tale decretum est ante decretum eligens media; ergo ante illud cognoscitur; consequenterque praesupponitur illius scientia visionis absoluta ad electionem mediorum.

147. Probatur secunda pars, quia non potest cognosci actus quidditivè, & intuitivè, quin in eo cognoscatur illius objectum scientià visionis absolutam; cum eius essentia sit in ordine ad objectum; sed huiusmodi Scientia, cum sit divina, ut talis attingit decretum illud quidditivè, & intuitivè, cum sit prout sic cognoscibile; alioqui non esset comprehensiva, quia aliquid daretur cognoscibile ab ea non cognitum; ergo etiam cognoscit illius objectum nempe gloriam abstractivè in ipso decreto; & intuitivè in se, cum cognoscat ut sic rem futuram absolutè, qualis est illa gloria, posito decreto efficaci, alioqui posset non esse, & tale decretum frustrari, quod non est dicendum.

148. Dices: Res solum cognoscitur scientià intuitivà visionis sub ratione existentiae exercitae pro aliqua differentia temporis; sed non ita cognoscitur gloria; ergo &c. Respondeo negando minorem; sic enim cognoscitur gloria, posito decreto efficaci illam intendente, licet videatur requiri decretum executionis, ut illam ultimò ponat extra causas, nam cum illud decretum sit efficax, secum defert executionem in tali differentia temporis; sicque posita electione efficaci mediorum, per se ipsam applicat Omnipotentiam ad executionem, & dat existentiam gloriae; alioqui non esset efficax, possetque frustrari, non existente gloria.

149. Dico 5. Decretum intendens gloriam, & decretum eligens media non praesupponunt sui ipsorum scientiam visionis absolutam. Probatur, quia omnis scientia, si non prioritate in quo, saltem prioritate à quo, supponit objectum; siquidem res non est, quia cognoscitur, imò cognoscitur, quia

est, sicque prius est esse rei, quam eius cognosci; sed huiusmodi decreta sunt objectum illius scientiae; ergo non possunt illam praesupponere, imò ad illam praesupponuntur; alioqui se ipsa praesupponerent.

Dico 6. Nulla scientia visionis absoluta effectuum praesupponitur ex parte praedestinati ad totam eius praedestinationem. Probatur, quia huiusmodi effectus ab ipsa praedestinatione accipiunt suam futuritionem absolutam, nullamque habent ante illam; ergo non possunt tali scientià cognosci; alioqui antequam essent, cognoscerentur.

Dices: Merita in executione sunt priora, quam est decretum dandi gloriam; ergo possunt prout sic prius cognosci scientià visionis absolutam. Respondeo negando antecedens, si executio sumatur prout intenta à Deo in aeternitate; tunc enim praecedit omnia merita in esse absoluto; siquidem illa praecedit intentio dandi gloriam, quae est idem cum hac executione, de qua hic loquimur, non autem de executione sumpta ex parte rerum, prout exercita in tempore, siue pro ipsa gloria possessa; tunc enim merita antecedunt intentionem finis, utpotè qui per illa acquiritur.

Dico 7. Si electio mediorum est multiplex respectu alicujus praedestinati, electio posterioris medii supponit scientiam visionis absolutam electionis prioris medii, à qua dependet; imò & ipsius medii. Probatur, quia cum illa electio sit veluti effectus istius electionis, supponit eam realiter existentem in aliquo priori signo, illiusque objectum in esse futuro; sic enim supponit omnis effectus suam causam; ergo supponit illius scientiam visionis absolutam, jam enim tunc potest illam terminare.

Dico 8. Tota praedestinatio alicujus hominis non supponit necessariò Scientiam visionis absolutam de illius existentia in rerum natura. Probatur, quia Deus per eundem actum potest intendere alicui homini possibilem gloriam ordinando simul ut ille sit in rerum naturam; nulla enim in hoc apparet repugnantia; sed tunc non praesupponitur necessariò Scientia visionis absoluta de illius gloria; ergo neque de illius existentia, cum Deus utramque simul intendat, & decernat. An verò de facto ita decreverit Deus? infra dicemus.

Dices: In rerum natura necessariò praesupponitur ad formam naturae ipsi existens, ut causa materialis, & subiectum recipiens; sic enim praesupponitur existentia hominis ad gratiam, quae est veluti forma accidentaliter respectu ipsius hominis; sed talis videtur esse praedestinatio respectu hominis praedestinati; ergo necessariò debet praesupponere illius existentiam. Respondeo maiorem esse veram in ordine executionis exercitae; non tamen in ordine intentionis; in hoc enim sufficit si simul, & per modum unius intendatur.

SECTIO XI.

Virum in actibus Voluntatis Divinae detur ordo prioritatis, & posterioritatis?

DVERTES quaestionem non procedere de prioritate, & posterioritate reali, quae provenit à dependentia reali, quam ipsi actus inter se habeant, hoc enim repugnat cum

cum simplicitate divina, & ratione independentiæ, sed solum procedere de prioritate, & posterioritate rationis, & quoad nos, detur nē in actibus voluntatis divinæ, & à quo illa distinctio, & prioritas, ac posterioritas desumatur? pro quo:

156. Dico 1. In actibus Voluntatis Divinæ potest admitti & servatur huiusmodi ordo prioritatis, & posterioritatis. Ita P. Sarr. P. Ruiz. P. Arriaga, & alii infra citandi. Probatur primò, quia sicut finis movet ad media, ita intentio ipsius finis ad electionem mediorum; sed propter ipsam motionem semper finis est prior mediis; ergo propter eandem prior erit intentio ipsius finis, quam electio mediorum; consequenterque prior erit in Deo intentio dandi gloriam, quam electio mediorum, non prioritate in quo, & naturæ, seu causalitatis, & dependentiæ, sed prioritate à quo, ita ut verum sit dicere, idē est in Deo electio mediorum, quia est intentio finis, nempe dandi gloriam. Secundo, quia prior est in Deo prævisio, & acceptatio nostri meriti, quam voluntas dandi præmium; ad hoc enim dandum movetur Voluntas divina ex merito prævisio, & acceptatio; ergo idē dicendum est de intentione dandi gloriam respectu electionis mediorum, cum in utroque casu moveatur Voluntas divina ex uno ad aliud.

157. Oppones 1. Deus sine ulla repugnantia amat eodem actu indivisibili & finem propter se, & media propter finem; sic enim intendit existentiam compositi, & in ea, quod materia sit causa formæ, & forma sit illius effectus; ergo &c. Respondeo negando antecedens, ad cuius probationem datur diversa ratio; nam cum intentio influat in electionem mediorum eam finalizando, sequeretur, idē sine ulla distinctione, & prioritate esse veluti causam, ut finis, & effectum, ut medium, quod implicat: at verò cum materia immediate, & per se physice causet formam, idē eodem actu indivisibili, & sine ulla prioritate ex parte actus possunt cognosci cum tali causalitate, quod non habet finis, qui cum prius intentus moveat agens intellectuale ad electionem mediorum, non ita movere potest sine aliqua prioritate.

158. Oppones 2. Si intentio finis esset in Deo prior, & distincta ab electione mediorum, sequeretur ipsam intentionem esse electionem mediorum confusam pro illa prioritate, darique in Deo voluntatem confusam; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo negando sequentem; nam Voluntas divina non ita tendit in finem secundum ejus exigentiam, ut nihil determinet circa media, ut sic à voluntate creata, sed ita fertur in illum secundum talem exigentiam, ut illum præintendat cum respectu ad talia, aut talia media, illa volendo virtute in ipso fine, & ex illo progrediendo ad eorum formalem volitionem, sive electionem; supponit enim ante intentionem media perfecte comprehensa ab Intellectu, quod non habet voluntas creata, ideoque hæc, non autem Voluntas divina admittit confusionem.

159. Oppones 3. Scientia divina est regula voluntatis divinæ; sed scientia divina antecederet ad actum voluntatis eodē indivisibili actu, etiam quoad nos, sine ulla prioritate, & posterioritate tendit simul in finem, & in media propter finem; sicut eodem actu indivisibili sine aliqua prioritate, aut posterioritate tendit in Omnipotentiam, & creaturas possibiles; & in omnem causam, ejusque effectus cum dependentia ab illa; ergo etiam voluntas divina eodem indivisibili actu sine ulla prioritate, & po-

sterioritate tendet simul in finem, & in media propter finem.

160. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia Scientia divina tendit in finem, & in media; in Omnipotentiam, & creaturas; & in omnes causas, earumque effectus immediate per seibilitates, seu rationes formales, quas habent in se, ideoque unico, & indivisibili actu; quod aliter est in Voluntate divina, hæc enim tendit in media propter finem, sicque actu divisibili. Unde dato quod Scientia divina non ita tenderet, sed tenderet in finem, in omnipotentiam, & in causas, ex eorumque seibilitate, ac continentia procederet ad cognoscenda media, creaturas possibiles, & causarum effectus, tunc non posset non dari multiplex actus virtualis, prioritas, & posterioritas inter illos propter illam dependentiam mediorum à fine, possibilitatem ab Omnipotentia, & effectum à causis, ex quo potius confirmatur nostra doctrina. Addo, finem, & media sumpta materialiter posse amari eodem actu per modum unius objecti sine ullo ordine rationis, hoc tamen non esse amare finem ut finem, neque media ut media formaliter, in quo sensu loquimur; sic enim cognoscere eodem actu veritatem antecedentis, & conclusionis per se immediate, non est cognoscere præmissam, & conclusionem ut tales formaliter, sed tantum materialiter.

161. Oppones 4. In actibus divinis nulla imperfectio est admittenda; sed intendere prius finem, & postea procedere ad investiganda media est maxima imperfectio; ergo &c. Respondeo negando minorem; id enim in Deo nullam arguit imperfectiōem, qui posita intentione gloriæ non procedit ad illam investigationem, cum jam supponat ipsa media cognita per Scientiam Mediam, solumque procedat ad eorum formalem, & expressam electionem, supponendo ipsorum electionem virtutalem in ipsa intentione.

162. Oppones 5. Finis semper est volutus dependenter à mediis; ergo ejus intentio non potest præcedere ordine rationis mediorum electionem. Respondeo finem semper dependere à mediis in executione, non tamen in intentione; sicque bene posse finem, qui non est acquirendus, nisi per media, intendi prius, quam media eligantur, & acceptentur, præsertim cum media sæpius sint plura, & non omnia necessaria, ideoque voluntas pro sua libertate potest prius intendere efficaciter finem, quam eligat formaliter expressè hoc potius, quam illud medium. Patet, quia Doctores communiter asserunt, Deum prius voluisse gloriam Corporis Christi Domini, quam ejus Passionem, per quam illa erat acquirenda: & prius voluisse esse Christum Dominum, quam ejus Matrem Virginem Sanctissimam; sicque de aliis.

163. Oppones 6. Ratio formalis, per quam attingitur objectum, attingitur cum illo eodem actu indivisibili, etiam quoad nos; sed ratio formalis, per quam media attinguntur, est bonitas finis; ergo hæc eodem actu indivisibili attingitur cum illis; sed hæc non potest attingi sine fine, cujus est bonitas; ergo eodem actu attingitur etiam ipse finis simul cum mediis. Resp. majorem esse veram de ratione formali intrinseca, quæ constituit honestatem, & bonitatem delectabilem, aut utilem objecti; non tamen de ratione formali extrinseca movente, aut finaliter, aut efficienter; hæc enim aliquando attingitur actu diverso: bonitas autem finis non est ratio formalis intrinseca mediorum, cum hæc habeant suam bonitatem utilem, per

quam eliguntur, sed solum est motivum à priori, quo voluntas movetur ad eligenda ipsa media, interim inserviente intentione finis in genere cause efficientis ad eliciendam mediorum electionem, sicque non debet necessariò attingi eodem actu.

164. Dico 2. Huiusmodi distinctio, & prioritas, ac posterioritas in actibus divinis desumitur ex subordinatione, ac dependentia objectorum inter se, & ex modo tendendi ad illa. Ita P. Soar. tomo 1. in 3. p. d. 5. sect. 1. P. Vasq. d. 82. cap. 5. num. 16. P. Valent. hic q. 19. punct. 5. quos citat & sequitur P. Tanner. d. 2. quest. 10. dub. 5. num. 11. Probatur, quia absoluta in Deo, cum sint idem, non habent ab intrinseco unde multiplicentur, & subordinentur, sed tantum in ordine ad res creatas, & ex modo tendendi ad illas; atqui in creatis finis, & media subordinantur, & actus tendens in finem est distinctus, & ex modo tendendi est prior actu tendente in media; ergo hoc idem in Deo admittendum est, seclusis imperfectionibus dependentiæ, & prioritatis naturæ, quæ dicat negationem simultaneæ existentia.

SECTIO X.

Utrum in Deo admittendus sit ordo intentionis, & executionis distinctus?

165.

DVERTES difficultatem in eo sitam esse, utrum scilicet intentio efficax, sive finis, sive mediorum in Deo fuerit sufficiens ad applicandam postea potentiam exequentem in tempore; an necessarium fuerit ponere aliud decretum diversum ad talem executionem? duplex est in hac re sententia: Prima asserit, sufficere illam intentionem efficacem finis, aut mediorum: Secunda autem affirmat necessarium esse illud decretum diversum ab ipsa intentione efficaci ad talem executionem; quid autem à nobis sit tenendum, jam dico: sit igitur:

166.

Conclusio 1. Necessarii non fuerunt in Deo duo illi ordines, sive duo actus diversi. Ita Doctores primæ sententiæ cum P. Vasq. 1. p. d. 89. cap. 7. P. Herice tr. 3. d. 23. cap. 11. num. 129. P. Ruiz. de Prædest. d. 12. sect. 7. num. 9. & d. 59. sect. 1. n. 4. P. Quiróz. de prædest. d. 12. sect. 6. num. 41. & alii. Probatur primò, quia intentio efficax absoluta in eo distinguitur à simplici complacentia, & intentione inefficaci, quod illa per se, secluso quocumque alio, extrahit rem ab statu puræ possibilitatis, & non sic ista; sed non illam sic extrahit, nisi per executionem, movendo scilicet potentiam executivam; ergo includit in se ipsam executionem. Secundò, quia potentia executiva creaturæ rationalis, si est expedita, determinatur immediatè ad operandum per intentionem efficacem ipsius creaturæ; sed potentia executiva Dei est maximè expedita; ergo determinabitur immediatè ad operandum ab ejus intentione efficaci; consequenterque hæc erit intrinsecè executiva, quin necessarius sit alius actus diversus exequens.

167.

Probatur tertio, quia potior non est intentio efficax erga voluntatem, quam erga potentiam executivam; sed, ut Adversarii fatentur, illa potest movere Voluntatem Divinam ad eliciendum illud secundum decretum exequens; ergo etiam poterit movere immediatè ipsam potentiam exequentem

ad executionem sine tali decreto diverso, aliter assignetur diversa ratio.

Probatur quartò, quia in creatis idè post intentionem efficacem finis, sequitur sæpius actus distinctus applicans potentiam executivam, quia propter ignorantiam mediant inquisitio, & consultatio mediorum, interimque perit ipsa intentio efficax; sed in Deo ob suam scientiam comprehensionem non datur illa inquisitio, neque consultatio, neque perit ipsius intentio efficax, semel enim elicit, semper durat, alioqui mutaretur ipse Deus, cum quo est idem; ergo hæc, facta prius electione formali mediorum, poterit per se applicare potentiam exequentem sine novo actu distincto.

Dices 1. Si decretum exequens esset idem cum decreto intendente, cum hoc præcedat merita, etiam illa præcederet illud; sed hoc non est dicendum; alioqui cum sit causa immediata meritorum, sequeretur necessitate antecedenter voluntatem ad illa; ergo &c. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, tale decretum esse causam immediatam auxiliorum, & mediatam tantum meritorum, sive consensuum, quos cum supponat præcognitos in esse conditionato per Scientiam mediam, non inducit necessitatem antecedentem, sed solam necessitatem consequentem involvit.

Dices 2. Quando objecta sunt diversa, etiam diversi actus eis correspondent; sed illic objecta sunt diversa; siquidem respectu intentionis est gloria ut amabilis non applicando potentiam exequentem, & respectu executionis est gloria ut operabilis applicando ipsam potentiam; ergo &c. Respondeo negando minorem: representatur enim gloria ut amabilis, & operabilis simul, tanquam unum objectum respectu intentionis efficacis, & ut talis applicantis potentiam ad executionem, quod non implicat; sicut non implicat amare unico actu Deum, & propter illum applicare potentiam exequentem ad dandam elemosynam externam sine novo actu interno.

Dices 3. Aliqua voluntas debet admitti, per quam ponatur gloria post prævisa merita; sed huiusmodi voluntas non potest esse illa prima intentio habita ante prævisa merita; siquidem executio non fit, nisi per determinationem factam à prævisione meritorum; prævisio autem non determinat ad operandum per primam intentionem, sed excitando novam voluntatem, per quam de novo amatur gloria; ergo intentio, & executio semper distinguuntur. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus, si daret prima intentio efficax, necessarium non esse, quod prævisio meritorum determinet ad novam voluntatem, sed sufficere ipsam primam intentionem ad applicandam potentiam exequentem; sicut sufficit ad causandam electionem formalem ipsorum meritorum; cum autem in Deo semper duret, idè admittenda non est nova voluntas exequens.

Conclusio 2. Duo illi ordines intentionis, & executionis diversi non implicant absolutè in Deo. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 14. num. 3. & tom. 1. in 3. p. d. 5. sect. 1. & d. 10. sect. 4. & lib. 3. de Auxil. cap. 19. num. 4. P. Arrub. d. 74. cap. 2. P. Arriaga de prædest. d. 35. sect. 7. P. Quiróz. tract. 4. d. 11. sect. 6. num. 38. & alii. Probatur primò, quia nulla datur repugnantia in eo, quod creatura rationalis, quæ potest per intentionem efficacem se immediatè determinare ad executionem rei, applicando per se potentiam exequentem, possit etiam id efficere mediatur